

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG:

Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I-ső emelet,
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok nem adtnak vissza.

Feladvó szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban,
hova az előfizetések és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők.
és ezek díjai fizetendők. — Hirdetések előre fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 ft — Félévre 4 ft — Negyedévre 2 ft.

Néplapítókak egész évre 6 ft — Félévre 3 ft — Negyedévre 1.50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenként kétszer:

Vasárnap és csütörtökön.

A petrováci küldöttség a belügyminisetrél.

Bács-Bodrogh vármegye. — melynek élén „köz- igazgatási kapacitás” van, mindig hialat magáról.

Nem tudjuk, miként gondolkoznak odafönn a belügyminisetről e megye kormányzata felől, de annyi bizonyos, hogy vastag közöny uralkodik ott a megyei közélet iránt, a hol évtizedig eltűrik a legviszársabb állapotok főforrását.

Hogy vajjon Szalavszky Gyulában, az új államtitkárságban lesz-e egy szemernyi erély. — azt a jövő fogja megmutatni.

A petrováci küldöttség egy mélyen dúló rakfőnéről rántotta le a leplet, a bácsmegyei községi pénzkészletről, annak sajátosság neméről, melyet talán Ázsiában jól ismernek, de mely Európában, a művelt nemzeteknél rosz-számba megy.

Az eset maga igen különös.

Bács-Bodrogh megye közigazgatási kapacitása szerint a megye különböző községeiben alakult urbéri pénztárak, s azok kezelése — ha akarjuk „privát dolog”, — ha akarjuk a megye fölügyelete alá tartozó ügy.

Petrovácon 20 éven át kezeltek urbéri pénztárt, melybe ezreket s özreket fizettek be az urbéresék a nélkül, hogy a megyének eszébe jutott volna a pénztárnokok körmére nézni. Az akkortájt „privát dolog” volt, — most a megye fölügyeleti jogát gyakorolnák, de természetesen csinják, nehogy e fölügyelet s vizsgálat fájdalmat okozzon azoknak, a kik kedves emberei.

Az originális fölfogás abban kulminál, hogy Bács-Bodrogh megye esodás konsequentiaival tartja magát az urbéri pénztár fölföttes hatóságának most, midőn 20 éven át annak feljé se nézett.

Most aztán hozzáfogott a vizsgálatához; de mikép?

Kiadta azt számvevőségének, s ott az ügy kezdett kállódni; egy jeles referens tárgyalgatta az ügyet a petrováciakkal bácskaiak fölfogás szerint.

A vizsgálat csak nem tudott véget érni.

Ha mi most feszegtetünk a kárnok ezt a dolgot, melynek kloaka-illata elriaszt bennünket, akkor arról is meggyőzőnk a közönséget, hogy a bácsmegyei erélyes kormányzat mikép tusolja el egy legyelmi eljárás folyamán a közönséges bűnügyet?

De nem merülünk ebben el, mert nem cselünk egyes „eset”-eket földeríteni.

A petrováciak ügye is egy a sok közül.

A belügyminister nem fogja a bácsmegyei rákfenét kiirtani azzal, ha a petrováci sikkasztásokról lerántja a leplet és igazságot szolgál. Ezzel Bácsmegyében nem fog megtisztulni a levegő.

Ide egy általános számvizsgálat szükséges, mely kiterjed a megye minden községére s a községi számadásokra.

De ne a megyei számvevőség úján vizsgáltassuk meg a községek számadásait, mert ezzel nem sokra megyünk, hanem a központból küldjön a belügyminisetrum egy bizottságot, még pedig elismert becsületességű szakértőkből alakított bizottságot, s akkor oly dolgok fognak napvilágra jönni, a mikhez képest a petrováci pénzkészlelés minta-kezelés gyanúant fog jelentkezni.

Az isteni béke.

A közös miniszterek a delegációk elé terjesztették 1891. évi költség-előirányzataikat. Ama számokban kulminál az, melyeket a „Pester Correspondenz” közvetlen a Bécsben tartott közös minisetr értekezlet után jelentett: az összes szükséglet az utójjára engedélyezett összeggel szemben egészen mintegy 2 1/2 millió forinttal magasabb, ebbe azonban már bele van számítva egy új lovasezred felállítás, a tüzérség erősítése és a füstnélküli puskapor beszerzése. A közös kormány ugyanis a legteljesebb figyelemmel volt a monarchia gazdasági érdekeire, — e cél elérése végett természetesen nem hiányzott Wekerle nyomatékos közreműködése, — és harezegességünk s harezegességünk elengedhetlen újabb fokozását bír el nem mulasztotta, e mellett azonban számba vette azt a szerenéses körülményt, hogy a béke, az isteni béke évek óta nem tetszett oly biztosnak, a hirtelen veszélyeztetéstől megvédtünk, mint épen e pillanatban.

Magától értendőenl mindig és mindig a hármas szövetség az, melynek ezt a feletle megnyugtató körülményt köszönni kell, ez a bekeszövetség, melyet Kálnoky gr. külpolitikája oly hathatósan támogat és a nagyhatalmak teljes tiszteletében tartani

tud, melynek inponalásért azonban hadügyünknek felette nyugodt és leküsmérés vezetősége is igen sokat tesz.

A delegációk mint előre látható volt több dicsőrnit mint kritizálni tudt találtak a költségvetésben és a delegációk idej missiójának sima s gyors elintézését annál inkább lehet reményelni, mint-hogy az előjki terjesztett költségvetés, ha a felszerelési hiteket is tekintetbe vesszük, tulajdonképen milliókkal kedvezőbb, mint az utójjan megszavazott volt.

Meglelégedéssel konstatalja a „Pester Correspondenz”, hogy a külügyi hivatal a rendezési alap számára ezuttal 100.000 fittal többet igényel; — a rendezési alap részére így nyert 600.000 forintnyi összeg is meg mindig igen szerényen van megszavba a Correspondenz nézete szerint; ha meggondoljuk, hogy mily óriási összegeket adnak ki más hatalmak, Orosz- és Franciaországot nem is említe, az ugynevezett értesítő-szolgálatra. Kellő időben jól értesítve lenni idegen országokban előforduló eseményekről és tervekről, gyakran nagyobb fontossággal és haszonnal van a nagy politikára, mint a véres győzelmeik egész sora; ez irányban bizonyval nem kell fukarkodni, s ha nem is szeretnők, hogy a forintnak a guruló rubel ismeretes szerepét adják, egy kissé nagyobb élénkség a monarchia értesítő-szolgálatában talán megsemm lenne felesleges.

Az okkupált területek mérlege — mint minden ében — ezuttal is fényes és tökéletesen megnyugtató. Kállay folytatja, a mihez fogott, hogy azok kormányzásánál egy kitűnő adminisztráció mintaképet nyújtás, s ha majd egyszer elérkezik az idő — egyszer csak el kell érkeznie, — a mikor Bosznia s Hercegovina bekebelezés a monarchia, akkor valóságos ékszer lesz az, a mit Ausztria-Magyarország sajátjának nevez; folyton megszabás s magasabbra halad a civilizáció e szép országban, egyre vagyonsalobb lesz a nép s egyre melegebb lesz ragaszkodása az okkupáló hatalomhoz, mely erkölcsi nevelésük problémáját oly szerencsésen tudja megoldani.

Mid ezek után bizton állithatjuk, hogy az örvendetes öszkép, mely a miniszterek előterjesztéseiből ered, a két delegáció elnökének Ö Felségéhez intézendő ádvözlöletében, valamint a legmagasabb trónbeszédében is vissza fog tükröződni; e kép a béke, az isteni béke, melyet oly forrón óhajtanak a népek, melyet oly bőcsen őriz dicsőséges királyunk.

POLITIKAI HIREK.

* A renunziáció. Junius 16. déiben a Hofburg titkos tanácsstermében ment végbe Mária Valéria főhercegnő ünnepélyes renunziációja. A felség beszéde után, amelyben a jelenvölkakat az aktusra tanukul hívta föl, Kálnoky gr. a trón lépésőjére állva fölolvasta a lemondási nyilatkozatot. Ezután Mária Valéria főhercegnő, a bécsi herceg-érsék által tartott evangéliumra tette jobb kezének két ujját, balkezebe véve az esküszöveget azt szöru-lszóra elolvasta s ezzel a szöveget

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Ajánlkozás.

Akkortájt, mikor még hideg borzongás futott végig gerinczeimen, ha nevemet nyomatra láthattam, én is bele estem az általános nagy hibába és a legkülönfelebb tanácsokat osztogattam jobbra-balra.

Ugy látszik, hogy minden vidéki publicistának át kell esnie ezen a kamaszkori betegségen. A betegség legmagasabb fokánál, az illető egyetemes lángésznek képzelet magát, és nem ritka eset, hogy egyik vagy másik egész hosszú életén át nem képes megszabadulni tévképzetétől.

A gyógyulás néha egészen váratlanul bekövetkezik.

Nálam pl. az unalom igen hatásosnak bizonyult a fenti betegség ellen.

Meguntam folytonosan tanácsokat osztogatni. Mellékesen meg azt is tapasztaltam, hogy összes hírlapi tanácsamat senki sem fogadja meg.

Már pedig a borsónak a falra hányása ösödöktől fogva haláladatlan munkának bizonyult. Egyik másik tanácsot még csak bevesz a szives olvasó pl. a svajci Brand bácsi és társainak tanácsát; mert hiába, egy kissé kuruzsolni miudnyján szeretünk.

Boesánat, van a mi még ennél is kapósabb volna, ha volna.

Kétségen kívül, a legszivesebb fogadtatásra találna vidéki lapjainkban egy le, mint felfelé a kortestan. Bácskaországban a korteskedés, minden hivatalos és nem hivatalos működésnek — a quintessenciája. Ezen körülmény esodlatos módon tévtra vezeti az idegen szemlélt. Látja pl. a közigazgatásnak, csak bőséges kenő olajjal működésbe hozható nehezkes apparátusát és szentül megösködnék a boldogtalan, hogy X ur szolgabíró és Y ur jegyző.

O sancta simplicitas! Ezek egyszerű kortesek, semmi egyebek.

A vidéki lapokban négy cikk közül, az ötödik is kortes-cikk.

Jobbra néz; de balra vág, mint a kancsal huszártiszt.

Mindezeknél fogva én is lekívánczozám a vezérezik és társainak europai színvonalon álló, magas és tág műveltségű gondolatokkal körül aggatott tribunjéről; a rügyező falusi genie-k köröndjébe, a gagyogni tanuló és totyogni kezdő, de azért világot kerő és eget ostromló vizgázó laezik közé. Tudva tudom, hogy a vonal alatt csak egy, mint felette, a nagykopó mesterségesen felfújt phrasások tömege nyúzsog. Amde különbség mégis van a kettő között. A vonal fölött tudva hazudódik, a vonal alatt tudatlanul és öntudatlanul. A kotburnust kissé nehezen, de annál alaposabban „ugtam el magamtól. Hanem most, mi a manót is csináljak én a rovat alatt? Holdsgár! harmat-illat! aetheri termet! stb. stb. Neveltség! Egy bőséges métermázsát nyomó boldog családapa még szellemileg consistensabb táplálék után ábitozik. Már pedig az irás szavai szerint „amit magadnak nem kívánsz, azt ne találd az olvasók elől.”

Egyszerűen seart-ba tehettem volna amogy is roszdás tollamat. De kérem alzáttal, nincs az a félig sikerült ötlet, mely 24 óra alatt ki ne furnáz az oldalamat, ha ez idő alatt alakítnék a fejéhez nem vágthatom. Aztán — a legjobb gondolatait is elfelejtő az ember, ha le nem írná és nem rontáná velök a kedves olvasó ártatlan gyomrát.

Szeretem néha a rendet is, főleg ha engem nem incomodal. Óhajtanám tehát, hogy becses lapjánál valami szilárd egyöntetű működési kört jelleme ki számomra. Szomoruan tapasztalom, hogy becses lapjának két része, a bácskai hírek és a bácskai futó gondolatoknak rovata elég jó kezekben vannak.

Több állandó rovat pedig mint látom, nincs is.

Boesánat!

A kritikai rovat ott van a vonal fölött, a sorok között, oh jaj! ez is el van már foglalva!

Humoristának felesapnék, volna hajlamom is hozzá, de hát

nem ért még engem annyi szomorú csapás, amennyi a humor gyenge plántájának öntözéséhez elegendő lenne.

— Tudja, mit — kedves szerkesztő uram. Kreáljon egy vonal alatti kritikusknak való állomást és azonnal beállok a rendes munkatársak közé. *)

Nagyjában kritizálni fognék én ott mindent, a mit olvasok, hallok, látok, vagy bármi uton módon tapasztalok. Kritizálni fogom én ott az ön „becses lapját” ép ugy, mint az összes fővárosi lapokat.

Lassan, kérem! Hátrább az agarakkal. (Ez nekem szól.) Mindent még sem fogok kritizálni; mert annyi hely nincs az ön fejében, de meg az ön lapjában sem.

Majd válogatunk.

Személyenül ime itt van egy darab kritika a „Magyar Salon”-ból . . .

— Az e havi füzetben említi a szerkesztői füzetek rovataban valaki, hogy egy 13 tagból álló társaságban, magyóros novellákra történően a szavazás, mindgyikre egy-egy szavazat esett csak az utolsóra kettő, mert a levélró is neje egy véleményen lévén egy rórsá szavaztak, mint legjobbra. Nos kérem, itt contradicció in homine et in foemina észlelhető. Az első ellentmondás a 13-as szám, ha ez igaz volna, hát felhívták volna a karmestert tisztegyedüknek. Még nyilvánvalóbbá lesz e lehetetlenség és bebizonyítatik, hogy az a levélró valaki nem létezik, hogy az egy képzelt személy, mert ha hus és vérből való igazándi férj volna, nem képzeltető, hogy nejevel egy véleményen legyenek.

Mi!

Nos!

Mit szól ehhez!

Van ám még néhány ily sikerült jószágom, de csak nem vagyok köztöni, való boldom, hogy egész közéletemet elkötyvetélyem, mielőtt biztos állomáson lenne az ön becses lapjánál.

*) Ezzel kinevezem önt a „Z. és V. vonal alatti kritikuskává”! A szerk.

A lovak patája,
A port felkavarja.
— Futókat és a por,
Egész eltakarja.

Eltakarja őket,
Egész a határig.
A határ mellett,
Rozzant vén csárdáig . . .

Bent a réu csárdában,
Van a csárdás lánya.
A bírónak fia,
Dől rózsás karjába.

Ott van ő napestig,
Ugy félti rózsáját.
Ugy félti a csárdás,
Tündérszép leányát.

Félti a nyájasan,
Suttogó szellőtől.
Félti a falusi,
Barna legényektől.

Ott van ő napestig
A rozzant csárdába
Ott éli világot,
Rózsája karjába.

Csak midőn az alkony,
Leszáll már a tájra,
Akkor tér ő vissza,
Csendes otthonába.

S még ő nyugton pihen,
Telve sok reménnyel.
Addig a rózsája,
Mulat más legényvel.

Mulatnak hajnalig,
Farágó Pistával.
Az alföldi róna,
Hírherd betyárjával.

Betyár-é a esője,
Egész éjjel átal.
A bíró fiás,
Egész napon átal.

Mikor a nap fölkel,
S vörös volt a színe,
Akkor változott meg,
A csalfa lány szíve.

Akkor vált el ismét,
Farágó Pistától,
— Akkor várt új esőket,
A bíró fiától . . .

De egyszer nem jött el,
A bírónak fia.
— Napestig mulatott,
Szép Faragó Pista,

Ott volt a csárdában,
Mulatott napestig.
Rózsája karjába,
Napestől — Napkelteig.

Nem zavarta őket,
A bírónak fia.
Megölte még az nap,
Szép Faragó Pista. . .

Nagy porfelhő látszik,
Az alföldi rónán.
Lovasok száguldnak,
Tova poros útján.

Nagy porfelleglet vet,
A lovak patája.
Zsándorok vadásznak,
Farágó Pistára.

S még az alkony le sem,
Szállt a láthatárra.
Már is elfogták őt,
Rózsája karjába. . .

Megszolalt a harang,
Oly bús volt a szava.
Két embert kísérnek,
Az utolsó útra.

Szép Faragó Pistát,
Ki a — vestőhelyre.
— Bíró halott fiát,
Ki a — temetőbe . . .

Polczner Árpád.

2842. sz.
tkv. 890.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kulai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Molnár Gyula ügyvéd zombori lakos mint Fischer Mór csótömegmondóka önkéntes árverési ügyében zombori kir. törvényszék a kulai kir. járásbíróság területén lévő Veprovác községében fekvő a veprováci 429 sztykben A l. a. 288 ö. i. sz. ház és beltelekből Fischer Mór fele részben megillető jutalékra 550 ft 20 krban, és a veprováci 387 sztykben foglalt 965 ö önllyi legelő jutalékból Fischer Mór megillető jutalékra 23 ft 10 krban ezenel megállapított kikialtási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi július hó 9-ik napján délután 3 órakor Veprovác község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan beszárlának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt övadékképes értékpariban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a banatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Kulán, 1890. évi május hó 29-ik napján.

A kulai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság,

Dr. Igallics,

kir. albiró.

Boss 1873. Erdem-érem. Budapest 1885. Nagy díszokl. Ezek 1889. Díszokl. N. Palankán 1887. Arany-érem. London 1879. Díszokl.

Csik József

észt. és királyi kizár. szabadalm.

első szeremi portlandcement- és vízhatlan mészgýár BEOSCINBAN.

Központi iroda és raktár:

BUDAPESTEN, V., Rudóli-rakpart 8. sz.

A t. építész és építómester urak, építkezési vállalatok, földbírtokosok, községi és egyházi előírások, valamint a n. ord. építő-közönség kenelmére Zomborban, Heindlhofer Róbert fűszerkereskedő úrnál raktárt tartok, hol saját gyárműny

Portland cement és vízhatlan mészt

folymatosan legjobban és egyenlő jó minőségben kapható.

Árjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldök.

18-30

Paris 1867. Bronz-érem. Keszkenét 1872. Ezüst-érem. Ujvidék 1875. Arany-érem. Széged 1878. Erdem-érem. Trieszt 1883. Arany-érem.

A szépítőszerek legtökéletesebbje

Kada-féle folyékony nphol-zsappan és naphol-crème,

mely mindenféle kiütés, májtolt, szeplő, somor, vörösség, borhámlás és bórakta (mitesser) ellen fölfölmutatlan és ártalmatlan szer. — Egy üveg zsappan 87 kr. Egy üveg-szelece naphtol-crème 2 frt.

Főraktár: Török József gyógyszerárban Budapesten, király-utca 12.

továbbá kapható a készítőnél, KADA ISTVAN gyógyszerésznél, Budapest, VII. ker. Rákosszalva és minden nagyobb forgalmú gyógyszerár és illatszer-üzletben. — Zomborban kapható: Weidinger S. és Zs. uraknál.

9-12

Sarg gycerin különlegességei.

Mióta F. A. SARG és SARG KARL feltaláltak, azóta használják ő felségeik és az uralkodó ház összes tagjai. Ajánlva lett Liebig br, Hebra, Czeisl, Scherzer tanárok által, stb. Thomas bécsi és Meister müncheni udvari fogorvosok által stb.

Glycerin Szappan igazi, hamisítatlan papírban 60 kr. ezüstpapírban 65, deszkákban 3 drbként 90 kr. dobozokban 3 drb 60 kr. Mész gycerin szappan-skatulyában 3 drbként 60 kr. Folyékony gycerin szappan üvegben 65 kr. (a legjobb) szer szeszoldós-kéz és folyts karaj (ellen) Glycerin ajak-crème üvegben 50 kr. Glycolastol (haj-növesztő szer, eltávolítja a fej korpát üvegben 1 frt. Toilette-Carbol gycerin-zsappan, csomagban 3 drb 1 frt 20 kr. — **Kalodont** gycerin fog-crème 35 kr. (Rövid használat után nélkülözhetlen.

F. A. Sarg fia & Comp.,
cs. és kir. udvari szállítók, Bécsben.
Kapható Zomborban: Weidinger S. és Zs. kereskedésében és Galle E. gyógyszerárban.

A SOULAG-I AFÁTSÁG (Franciaország)
Dom MAGUELONNE, prior
Főtisztelendő Benedek rendi atyái

FOGVICE, FOGPORA és FOGPASTÁJA

2 ARANY ÉREM : Brussel 1880, London 1884

A legmagasabb kiüntetésök
Feltaláltott **1373** ik éven BOURSAUD PÉTER prior által.

« A főtisztelendő benedekrendi atyák fogvíze használatát, naponta néhány cseppet vízbe véve, megakadályozza és gyógyítja a fogak odvasságát, melyeknek főhízeget és szilárdoságot kölcsönöz, a meynyiből a foghúst erősíti a teljesen egészségesre változtatja.

« Szolgálatot teszünk tehát olvasóinknak, midőn őket ezen régi et practicus készítményekre figyelmeztetjük, melyek a legjobb gyógyszer és a foglájás ellen egyedül óvszert képezik. »

A ház megállapított 1807 brn. 106 & 108, rue Croix-de-Siguy Vezorúgyok **SEGUIN** HORDBAUX

Kapható minden nagyobb illatszerárban, gyógyszerárban és gyógyó kereskedésben.

Az évi elszállítás 2,000,000 palack.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

FORRÁS

ÁGNES

A MOHAI

vezetelméve dr. LENGYEL BELLA egyetemi tanár ur által.

Ötvenéves József főherceg azáltal rendes italt szolgál.

Mindazon tisztelt fogorvosaink, kik ezen savanyuvizet akár hor-
rág, foggyógyászok, kór-
nyeg, fészem mint azoz
használat, kaphat
rovitvára

A fájva a bel- és kül-
föld számos orvosi te-
lényei által, fideg a
egészesen természetes ha-
talmi inni, hatáson
gyógyítja a Rheumatis-
mát, vese- és köze-
lőbőgőket, ep úgy
szem- hólyagot, gyer-
mekeknek a fagyos-
tás, gyomort, sa-
kkozást s fő-
képpen az idegrendszer
tevékenységét, azáltal
összes tartalmu folyé-
kony italt savanyu-
viz- fog-illatásba ha-
nyalva igen nagy ked-
veléssel itatják.

Friss föltésben az ország minden gyógyszerár-kereskedésében és vendéglőkben Kapható Országos forráktár:
EDES-KUTYI L. o. (tündérvíz, Erzsébet-ter 8. sz. ut.)
Borral használatra kiterjedt kedveltségnek örvend

Megérkezett!!

az ásványvizek királya

A BORSZÉKI viz

friss föltésben folyton kapható, minden fűszerkereskedésben és mint „borszéki fröcs” az összes vendéglőkben.

6-10

A legjobb és legolcsóbb ásványviz

HAZÁNK VIZE.

Kellemes üdítő ital.

Főraktár: Zomborban Weidinger S. és Zs. ezégnél.

Oblat Károly könyvnyomdájából, Zomborban.